

VETE

ODLINGSKONCEPT 2023

The Absolut Company
Pernod Ricard

INGEN VODKA UTAN STÄRKELSEVETE!

Du som odlare av höstvete vet säkert att all Absolut Vodka sedan start 1979 tillverkats av stärkelse från höstvete, odlat i södra Sverige.

Vi arbetar ständigt med att förbättra hållbarhetsprestandan i vår verksamhet och vårt destilleri är ett av världens mest klimatsmarta destillerier. Eftersom höstvetet är en så viktig råvara för vår produkt, är det självklart att vi vill bidra till en framtidssäker odling.

Sedan slutet av 1990-talet drivs ett systematiskt arbete tillsammans med leverantörer, sortförädlare, rådgivningen och odlare kring utveckling av odlingen anpassat till våra behov i vodikaproduktionen men även för att förbättra hållbarhetsprestandan. Navet i detta arbete är vårt odlingskoncept som lanserades i början av 2000-talet och som 2019 blev digitalt.

Från och med odlingsåret 2022 har vi höjt koncepttillägget som även inkluderar ett hållbarhetstillägg. Vi ökar fokus på insatser för den biologiska mångfalden, klimatet (CO₂-emission), vattenresurserna och jordhälsan. Stärkelsetrappan är justerad från odlingsår 2022 och skapar ett starkare ersättningssystem som når hela vägen till odlarna.

Tillsammans är vi redan bra och nu kan vi bli ännu bättre! Insamlingen av data via konceptet kan ligga till grund för forskning och ger oss även möjlighet att kommunicera svenska odlares gedigna arbete till våra konsumenter världen över.

Hur ska det här gå till?

Vi har satt ihop ett "smörgåsbord" med insatser som ger olika poäng. Några är direkt kopplade till de fält där höstvete odlas, men du kan även få poäng för specifika insatser på gårdsnivå. Exempelvis kan du som odlare öka din poäng genom att installera solceller, odla mellangrödor, introducera fler grödor i växtföljden, säkra övervintringen för insekter som t ex nyckelpigor och fjärilar eller tillgången till vatten i landskapet.

Följande krävs för att få koncepttillägg:

- Du följer konceptets regler gällande t ex sortval, växtskyddsmedel, plöjning och slamspridning
- Du registrerar data korrekt i Position Green
- Du når upp till 12 poäng med hjälp av insatser från "smörgåsbordet"

Du som höstveteodlare till The Absolut Company, har säkert redan många gratispoäng. Kanske når du redan den poäng som krävs för att uppfylla det nya konceptet? Räkna gärna på det! I övrigt finns det många insatser att välja på och vill du ha råd kring vad du ska välja, är du välkommen att höra av dig till oss eller din marknadsaktör så slussar vi dig vidare.

Denna upplaga är den andra i det nya odlingskonceptet. Det händer mycket inom detta område med snabb förändring kring bland annat bidrag och lagstiftning. Systemet kommer därför att vara dynamiskt och anpassas inför kommande odlingssäsonger.

Välkommen med dina tankar och frågor!

Karin Skoog

Karin.skoog@pernod-ricard.com

Marcus Lundmark

Marcus.Lundmark@pernod-ricard.com

MÅLSÄTTNING

Kostnadseffektiv produktion av vete med optimal stärkelsehalt och ett hållbart uthålligt jordbruk.

- **Utnyttja odlingsplatsens naturliga produktionsförutsättningar, så att dessa bibehålls eller förbättras.**
- **Uppnå hållbar veteodling med hög avkastning, hög biodiversitet, minimal övergödning, sund växtföljd, god jordhälsa och minskad CO2-emission.**
- **Optimalt kväveutnyttjande – minimalt N-läckage, målsättning minst 80 % kväveutnyttjande.**
- **Optimerat växtskydd med minimerade biverkningar, målsättning max 2,9 doser/ha.**
- **Spårbarhet till gård, skifte och parti, knutet till digital odlingsjournal.**
- **Sträva mot ständiga förbättringar gällande hållbarhet på gårdsnivå.**

KRAV

- God miljö på gården i enlighet med relevanta delar av MILJÖHUSESYNEN.
- Aktuell markkartering som bas för växtnäringsinsatser, Jordbruksverkets skrift "Rekommendationer för gödsling och kalkning" har en bilaga som gäller "God Markkarteringssed" som skall tillämpas.

Som aktuell markkartering räknas:

	UTFÖRANDE	ÅLDER MAX
MARKKARTERING	MINST 1 PROV/HA, 10 DELPROV/PROV	10 ÅR
UPPFÖLJNING	MINST 1PROV/6 HA, 15-20 DELPROV/PROV	5 ÅR
LINJEKARTERING* POSITIONERAD	15-20 DELPROV 10 DELPROV/5 HA	3 ÅR

- Eventuell linjekartering måste bygga på en markkarta som är högst 10 år gammal när den läggs för första gången.
- Användning av slam från reningsverk medges ej. Detta innebär att fält måste vara fritt från avloppsslam i tre år före sådd. Undantag gäller för Revaq-certifierat slam, som kan användas fram till ett år före sådd.
- Stråförlösningsmedel får ej användas.
- Om det odlas vete efter vete eller vete efter majs krävs plöjning före sådd.
- Ogräsbekämpning på hösten är inte tillåten efter den 25 oktober.
- Endast preparaten Mavrik och Teppeki (och eventuella parallellhandelsavtal) är godkända för behandling av insekter.
- Minst 80% av kvävegödselanvändningen skall vara BAT-gödsel dvs produkten avger < 4 kg CO2 per kg kväve vid produktion.
- Checklista för egenrevision (se sid 11-13) skall vara ifylld och sparas på gården i 3 år för att kunna uppvisas vid revision av stärkelseveteodlingen.
- För uppfyllnad av koncepttillägget skall förutom ovan krav även ett hållbarhetstal på minst 12 poäng uppnås (se sid 6-10).
- Odlingsjournalerna inklusive hållbarhetsdata (se sid 6-10) skall inlämnas digitalt via Position Green senast 1 september efterföljande år.
- The Absolut Company och marknadsaktörerna äger rätt att göra revision hos odlare. Revision utförs av tredje part.

Ovanstående krav gäller för ett normalt odlingsår. vid svåra odlingsår kan dispens ges från enskilda krav. Kontakta er marknadsaktör vid frågor.

GODKÄNDA SORTER ÄR

NORDH, HEREFORD, BRONS, PRAKTIK, LINUS, TORP, INFORMER, TERENCE, KWS KERRIN och PONDUS

KVALITETSKRAV

Levererat parti skall uppvisa god sundhet, vara fullmoget, fritt från främmande föremål, oskadat och ha en frisk lukt samt uppfylla kriterier nedan.

Vattenhalt max	max	14,0%
Främmande sädesslag	max	2,0%
Övriga beståndsdelar	max	0,3%
Avfall	max	0,3%
Rymdvikt	min	750 ml
Falltal	min	120 s
Mögel	max	30000 CFU/g = 4,4 log
Endogen lagermögelinfektion	max	30%
Stärkelsehalt	min	69,0% +/- 0,5%/kg Ts
Salmonella	neg	
Mjöldryga (vikten sklerotier)	max	0,02%

MYKOTOXINER, METALLER ENL FÖRORDNING 2006/1881

Aflatoxin B	max	2 mg/kg
Aflatoxiner B1 + B2 + G1 + G2	max	4 mg/kg
Ochratoxin A	max	5 mg/kg
Zearalenone	max	100 mg/kg
Deoxynivalenol	max	1250 mg
Bly	max	0,2 mg/kg
Kadmium	max	0,1 mg/kg
Kvicksilver	max	0,05 mg/kg
Pesticider	enl EU förordning 396/2005	

DIOXIN OCH DIOXINLIKA PCB-ER

Enl dir 2006/13	max	1,25 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg
Arsenik	max	2,0 mg/kg

SKÖRDEÅR 2023

BERÄKNING AV HÅLLBARHETSTAL TILL ODLINGSKONCEPT

ATT ANVÄNDA I SAMBAND MED ODLINGSPLANERING

Denna sammanställning är tänkt att kunna användas för att inför sådd göra en kartläggning av var din odling står i förhållande till konceptkraven. Här får du också tips om vad just du skulle kunna göra för att förbättra din hållbarhetsprestanda. Vi lägger stor vikt vid hållbarhetsarbetet och kommer sträva mot ökande hållbarhet i hela produktionskedjan. Vi ser detta som en gemensam strävan och att alla insatser, våra såväl som era, leder till förbättringar.

Listan är uppbyggd kring de olika hållbarhetsaspekterna:

KLIMAT ÅTGÄRDER SOM MINSKAR CO2-EMISSIONEN I ODLINGEN
JORDHÄLSA/VÄXTNÄRING ÅTGÄRDER SOM MINSKAR VÄXTNÄRINGSLÄCKAGE OCH SOM GER MARKEN BÄTTRE MÖJLIGHETER TILL FORTSATT GOD AVKASTNING
BIODIVERSITET ÅTGÄRDER, STORA SOM SMÅ, SOM BIDRAR TILL ATT FLER MILJÖER FÖR OLIKA VÄXTER OCH DJUR BIBEHÅLLS ELLER SKAPAS.

All registrering av vad du sedan genomfört skall du göra i Positionen Green på samma sätt som tidigare. Denna lista är alltså till för att du skall kunna planera inför sådd medan Position Green används för registrering efter skörd.

Nytt för 2023 är kolumnen, förslag på dokumentation, som är tänkt att vara ett hjälpmedel till olika förslag på dokumentation vid egenkontroll eller extern kontroll. Det är endast förslag på dokumentation, annan likvärdig dokumentation kan användas.

ÅTGÄRD	VARFÖR OCH HUR	VAD KRÄVS AV DIG?	POÄNG	FÖRSLAG PÅ DOKUMENTATION
Gårdens eller brukningsenhetens totala areal	Många åtgärder är gemensamma för hela gården och växtföljden. Genom att samla dessa uppgifter i en egen modul i Position Green minskar vi administrationen. Vissa uppgifter hämtar vi istället från odlingsjournalen på fältnivå. Din totala poäng för skördeåret blir komplett först när både odlingsjournalen och den del som heter "Gården" fyllts i.	Ange den totala areal i ha där stärkelsevete ingår i växtföljden. <i>När det nedan anges "i växtföljden" gäller att insatsen skall göras på något eller några av fälten som ingår i denna växtföljd där stärkelsevete är en del. Det innebär att det kan gå flera år innan stärkelsevete odlas på aktuellt fält.</i>	Ger inga poäng, används för att beräkna insatser viktade för stärkelseveteodling mot totalt	
Vilket drivmedel använder du huvudsakligen till gårdens fordon?	En stor del av CO2-emissionen kommer från drivmedlet och valet av bränsle är därför den enskilt största insatsen för minskad CO2-emission du kan göra. Olika drivmedel ger olika poäng, det är upp till dig att minimera CO2-utsläppen utifrån dina förutsättningar. Vi ber dig ange vilket drivmedel du i huvudsak använder.	För att få poäng behöver du ha minst 20% fossilfri andel av ditt drivmedel.	Diesel: 0 Inblandningsgrad: ›20-50 % ger 2 poäng ›50% ger 3 poäng Fossilfritt 100 % ger 5 poäng	Fakturor för inköp av drivmedel
Torkning av din skördade vara	Vilket bränsle används i din egen eller din köparens tork? CO2-avtrycken påverkas av vilket energislag som används vid torkning även om påverkan är mindre än valet av fordonsbränsle.	Vid användning av olja, naturgas eller traditionell gasol ges inga poäng. Vid användning av fossilfri energikälla ges poäng efter hur stor andel av total behovet för torken som utgörs av fossilfritt bränsle. I Position Green kommer uppgifter kring bränsleanvändning på mottagningsplatser att finnas tillgänglig.	Olja: 0 Gasol: 0 Naturgas: 0 Biogas Halm Flis El Bio-olja Grön Gasol ›10%‹50% ger 2 poäng ›50%‹100% ger 3 poäng	Fakturor för inköp av bränsle till torken alt. Dokumentation från gårdens egna biobränsle. Beräknad årsförbrukning ska kunna uppvisas.

			=>100% ger 4 poäng	
Transport-sträcka till mottagningsplats vid skörd	Om du torkar hos någon annan anges här transportsträckan dit i km.	Ange avståndet till den mottagningsplats du normalt levererar till.	Detta ger inga poäng men förbättrar beräkningen av emissionsfaktorn och gör den mer rättvisande	
Sker någon produktion av fossilfri energi på gården eller i nära anslutning till denna? OBS gäller ej egen tork-anläggning	Produktion av fossilfri energi minskar direkt behovet av fossila bränslen. Din halm kanske går till grannens halmpanna eller ni har kanske en gemensam biogasanläggning. Du har kanske installerat egna solceller på gården. Produktionen anges som andel av din gårds totala behov exkl eventuell torkanläggning.	Poäng ges beroende på hur stor andel av gårdens behov som täcks av denna produktion. För att få poäng måste minst 10% av gårdens energibehov exklusive drivmedel täckas.	Solceller, el biogas vindkraft, el vattenkraft, el värmeproduktion från halm eller annan biprodukt >10%<50% ger 2 Poäng >50%<100% ger 3 poäng =>100% ger 4 poäng	Fakturor på försåld el, flis, halm eller annat biobränsle. Dokumentation över gårdens energiförbrukning.
Klimat-rådgivning	En energikartläggning, klimatkollen eller annan form av klimatrådgivning är mycket värdefull för dig och kan ge stora besparingar.	Har du genomfört detta inom de senaste 5 åren ges poäng.	2 poäng	Dokumentation från klimatrådgivning
Ecodrivingutbildning	Genom att optimera körningar i fält kan besparingar göras både gällande ekonomi och miljö.	Har någon på gården eller inhyrd entreprenör som gör insatser på stärkelsevetefält gått en praktisk utbildning för traktor-maskinförare eller har samtliga som framför maskiner gått denna de senaste 5 åren?	Om någon har aktuell utbildning ger det 1 poäng. Har samtliga maskinförare gått utbildningen ger det 2 poäng	Intyg från ecodriving utbildning
Användning av BAT-gödsel	BAT gödsel är tillverkad med mindre CO2 utsläpp och har en stor påverkan på odlingens totala emission av CO2. Mineralgödsel utgör den enskilt största delen av odlingens totala emission.	Användning av minst 80% BAT gödsel är ett krav. BAT-gödsel definieras idag som ett gödselmedel som under tillverkning släpper ut mindre än 4 kg CO2 per kilo kväve.	> 90% ger 2 poäng 100% BAT gödsel ger 3 poäng	Fakturor för inköp av gödningsmedel. Gödslingsni våer från odlingsjournal

Markbearbetning	Val av markbearbetning påverkar behovet av bränsle och därmed emissionsfaktorn. Samtidigt är odlingssystemen väldigt olika vilket gör att olika principer måste tillämpas	Ange faktisk bearbetningsmetod inför sådd av stärkelsevete	Syftet är att skaffa oss kvantitativ kunskap om hur markbearbetning genomförs hos våra leverantörer vilket förbättrar emissionsberäkningen men ger inga poäng	
Har du använt stallgödsel/organiska gödselmedel på detta stärkelsevetefält?	Organiska gödselmedel tillför organiskt material till marken och bidrar till bättre jordhälsa samtidigt som du minskar mineralgödselbehovet	Använder du tex stallgödsel, rötrest, biogödsel eller REVAQ-slam (upp till 1 år före sådd av stärkelsevete).	2 poäng	Fakturor för inköp av gödselmedel, alt. odlingsjournal om gödsel kommer från egna gårdar
Använder du regelbundet (årligen) stallgödsel/organiska gödselmedel till andra grödor än stärkelsevete i växtföljden?	Organiska gödselmedel tillför organiskt material till marken och bidrar till bättre jordhälsa. Detta även om den inte ges till stärkelsevetefält aktuellt år.	Poäng ges om du använder tex stallgödsel, rötrest, biogödsel eller REVAQ-slam (upp till 1 år före sådd av stärkelsevete)	Om du svarat Ja ges 2 poäng. <i>OBS om du använt stallgödsel eller motsvarande till årets stärkelseveteodling ges inga poäng här utan poängen hämtas i så fall från odlingsjournalen</i>	Samma som ovanstående
Använder du nollrutor för att bestämma kväveleveransen i marken?	Nollrutor ger mycket värdefull information om markens egen kväveleverande förmåga det aktuella året vilken kan variera påtagligt mellan olika år. Med flera nollrutor baserat på tidigare kända variationer kan man ytterligare optimera gödselgivan.	Har du haft minst en nollruta på ett representativt fält i odlingen ges poäng.	1 poäng	Beskriv hur nollrutor används. Kan även visas i fält under odlingssäsong.
Har du haft minst en mellan- fång- eller bottengröda i växtföljden?	Dessa grödor ger stor effekt både i form av kolinlagring och som marktäckare vilket minskar näringsläckaget.	Poäng ges om du haft någon av dessa grödor under innevarande växtföljd. Denna odling skall alltså ske på de fält	2 poäng	Dokumentation i växtodlingsprogram. Faktura för

	Vidare har de positiv påverkan på markstruktur.	du någon gång i växtföljden odlar stärkelsevete.		inköp av utsäde
Ingår vall eller fröodling på de fält som ingår i stärkelsevete växtföljden?	Fleråriga odlingar ger större kolinlagring och håller marken täckt året om. Vidare bidrar den till förbättrad markstruktur.	Poäng ges för ett- eller fleråriga odlingar	Ettårig odling 2 poäng Flerårig odling 3 poäng	Växtodlings journal eller SAM-ansökan
Tillämpar du precisionsodling i samband med näringstillförsel?	Användning av precisionsodlingstekniker ger dig goda möjligheter att bättre optimera gödslingen både utifrån totala behovet och utifrån variationer i fältet vilket minskar risken för växtnäringsläckage resp skördeminskning.	Har du använt traktorburen sensor tex N-sensor eller satellitbilder tex CropSAT för att optimera din gödsling på fältet ges poäng	1 poäng	Beskriv era åtgärder som ni gjort på gården
Har du en växtföljd som omfattar mer än 3 olika grödor?	Växtföljden är fundamental för bl.a. biodiversitet, markhälsa, kolinlagring och växtnäringsläckage.	Ju fler grödor som ingår desto mer premieras du. Ange det antal grödor som gäller för minst 50% av arealen	Antal olika grödor i växtföljden 4 ger 1 poäng 5 ger 2 poäng 6 ger 3 poäng 7 eller fler ger 4 poäng	Växtodlings journal eller SAM-ansökan
Finns det bevattningsdamm, våtmark, mangelgravar eller andra vattendrag/ vattenområden på gården?	Vattenytor bidrar till ökad biodiversitet och det är lika viktigt att bevara befintliga sådana som att anlägga nya	Ange uppskattad total areal som vattenytan utgör. Med vattenyta avses permanenta vattenytor.	2 poäng	Visa placering på karta
Har du skapat övervintringsmöjligheter för insekter?	Det kan vara att du satt upp insektshotell, lämnat kvar halmbalar i åkerkanten (glöm inte ta bort nätet runt balen för att underlätta för insekterna) eller lämnat rishögar eller död ved och underhåller/byter ut dessa över tid. För mer information se SJV's information kring Åkerlandskapet (Åkerlandskapet - Jordbruksverket.se)	Ja/Nej För att få poäng gäller att vid arealer <200 ha (gäller arealen där stärkelsevete ingår i växtföljden) skall minst 3 st insatser göras. För arealer >200 ha skall 6 st insatser göras.	1 poäng	Beskriv dina åtgärder och visa på karta var de är utförda

Har du lärkrutor på fältet?	Sk lärkrutor bryter av monotona miljöer och bidrar till goda miljöer för lärkor men även för andra fåglar och insekter. Den positiva effekten blir större ju större fältet är och ju fler rutor/ha som anläggs.	Om du anlagt minst 1 lärkruta (>15m ²) per ha i ditt stärkelsevetefält ges poäng	1 poäng	Visa på karta, fotodokumentation
Finns det fågelholkar och eller fladdermus-holkar uppsatta?	Insatser för att underlätta häckning och boende för dessa arter skapar goda förutsättningar för dessa.	Minst två stycken ger poäng.	1 poäng	Visa på karta, fotodokumentation
Har du skalbaggeåsar, ridåer kring brunnar, stengården eller blommande träda.	Dessa miljöer ger stora möjligheter för nyttoinsekter att hjälpa till med växtskyddet i din odlade gröda. Bevarande av sådana miljöer premieras lika mycket som nyanläggningar.	Ange längd och bredd i meter. Detta skall beräknas som summan för samtliga fält som ingår i växtföljden.	2 poäng	Visa på karta, fotodokumentation
Har du sått blommande fältkanter?	Genom att så in örter och blommor i fältkanten skapas goda förutsättningar för olika insekter samtidigt som det tillför variation i landskapet.	Ange löpmeter och bredd av din fältkant. Detta skall beräknas som summan för samtliga fält som ingår i växtföljden.	1 poäng	Faktura för inköp av utsäde
För att erhålla koncepttillägg behöver du uppfylla de allmänna kraven i konceptet samt nå upp till 12 poäng i ditt hållbarhetstal			Mina beräknade poäng, summa:	

CHECKLISTA FÖR EGENREVISION

SKÖRDEÅR 2023

OBS! Skall sparas i 3 år och vara tillgänglig vid revision.

1. ALLMÄNNA KRAV

JA

NEJ

A)	Är The Absolut Companys målsättningar med konceptet kända och kommunicerade?		
B)	Är aktuell MILJÖHUSESYN ifylld?		
C)	Uppfylls kraven i MILJÖHUSESYNEN?		
D)	Om inte, har åtgärdsplan upprättats?		
E)	Är samtliga odlingsåtgärder dokumenterade?		
F)	Har du uppnått och klarmarkerat minst 12 hållbarhetspoäng?		
G)	När klarmarkerades odlingsjournalen i Position Green?		
	Datum: _____		

2. ALLMÄNNA VÄXTODLINGSÅTGÄRDER

JA

NEJ

A)	Används godkänd vetesort?		
B)	Har marken plöjts vid odling av stärkelsevete efter vete eller majs?		
C)	Har stråförkortningsmedel använts?		

3. VÄXTNÄRING

JA

NEJ

A)	Finns godkänd aktuell markkartering, eller motsvarande, enligt konceptet?		
B)	Har slam använts senare än tre år före sådd eller för Revagslam ett år före sådd?		

JA

NEJ

4. VÄXTSKYDD

A)	Förvaras och fylls sprutan på godkänd plats enligt Säkert växtskydd, så att eventuellt spill av bekämpningsmedel kan kontrolleras?		
B)	Förvaras bekämpningsmedlen på godkänd plats, så att obehöriga ej kommer åt dem?		
C)	Följs skyddsavstånden till diken och vattendrag enligt Säkert växtskydd?		
D)	Är sprutan funktionstestad och godkänd enligt Säkert växtskydds föreskrifter?		
E)	När testades sprutan senast?		
	Datum: _____		
F)	Finns en korrekt ifylld sprutjournal?		
G)	Sker ogräsbekämpning enligt Jordbruksverkets aktuella "Kemisk ogräsbekämpning" eller motsvarande produktinformation?		
H)	Har svampbekämpningen följt de dosrekommendationer som anges i "Odlingskoncept stärkelsevete" eller som erhållits av tex rådgivare?		
I)	Har insekter bekämpats behovsanpassat?		
J)	Har annat insektspreparat än Mavrik eller Teppeki använts?		
	Om "JA" vilket preparat har använts? _____		

5. HANTERING OCH TORKNING AV SPANNMÅL

JA NEJ

A)	Är flaken som transporterar spannmål rengjorda och kontrollerade? (se VFK:s regler för foder och råvarutransport)		
	Resterande punkter under 5 gäller endast om du har egen torkanläggning		
C)	När kalibrerades vattenhaltsmätaren senast?		
	Datum: _____		
D)	Finns tork-, temperatur- och driftsjournaler tillgängliga på siloanläggningen/gården?		
E)	Är torkanläggningen, samt redskap/ytor/inventarier som används vid spannmålshanteringen i god ordning och regelbundet rengjorda?		
F)	Har nedtorkning (14 % vattenhalt) skett inom 24 timmar efter skörd?		

G)	Om Nej på e), har kylning eller annan åtgärd använts före nedtorkning?		
H)	Sker temperaturkontroll enligt rekommendationerna?		
I)	Är lagringsplatsen fri från fåglar och skadedjur?		
J)	Är förprovet för hygienanalys representativt?		
K)	Är förprovet för hygienanalys spårbart till enskilt parti?		
L)	Är partiet mer än 250 ton, vid direktleverans till The Absolut Company?		

Datum:

Signatur:

Checklistan skall sparas och kunna uppvisas ifylld vid
extern revision av stärkelsevete.

RÅD OCH REKOMMENDATIONER

För bästa resultat rekommenderar vi att man tillsammans med en växtodlingsrådgivare gör upp en strategi för insatserna under växtodlingsåret.

För att minimera kväveläckage och optimera användningen av växtskyddsmedel har The Absolut Company satt upp hållbarhetsmål för odling av vete som används vid tillverkning av Absolut Vodka. För dessa hållbarhetsmål är strävan att kväveutnyttjandet på fältnivå är minst 80 % och ett dosyteindex på max 2,9 doser/ha.

För att ständigt kunna förbättra dessa tal ges nedan information baserad på ett stort antal både egna och officiella försök utförda i samarbete med Hushållningssällskapet. Genom tillämpning av dessa råd och åtgärdsplaner framtagna mellan marknadsaktör och enskilda odlare skall målsättningen uppfyllas.

VÄXTFÖLJD

Växtföljd inkluderande fånggrödor och baljväxter är en grundläggande faktor för hållbar odling. Detta har positiv påverkan avseende ogrästryck, markpackning, mineralisering och i förlängningen även för såväl klimat, biodiversitet och eutrofiering, vilka är viktiga miljöaspekter i veteodlingen.

KVÄVEGÖDSLING

Målet är ett vete med hög stärkelseskörd. Kvävegivan bör därför vara noga anpassad efter sort, skördenivå och markens kvävelevererande förmåga. Markens förmåga att leverera kväve påverkas av lokala betingelser såsom jordart, förfrukt, eventuell stallgödsel och årsmån.

Markleveransen av kväve skall tas hänsyn till vid bestämning av kvävenivå. Säkrast bestäms markens kväveleverans av nollrutor, därför bör de finnas i fälten som en vägledning i arbetet med en optimal kvävegiva. Alternativt kan tabellvärdena nedan användas. För att nå en optimal kvävegiva och ett högt kväveutnyttjande på ojämna fält bör även precisionsodlingsteknik för att fördela kvävet över fälten användas. Exempel på sådan teknik är: N-sensor och satellitbilder.

BESTÄMNING AV KVÄVEBEHOVET

SORTER	HEREFORD, KWS KERRIN, TORP OCH PONDUS	BRONS, NORDH, PRAKTIK TERENCE, LINUS, INFORMER
FORMEL KVÄVEBEHOV	$=87 + \text{SKÖRD} \times 15 - \text{NOLLRUTA} \times 2,1$	$=66 + \text{SKÖRD} \times 20 - \text{NOLLRUTA} \times 2,1$
EXEMPEL VID EN KVÄVELEVERANS I NOLLRUTAN PÅ 34 KG N/HA		
AVKASTNINGSNIVÅ TON/HA	KG N/HA	KG N/HA
8	135	155
9	150	175
10	165	195
11	180	215

SKÖRD = Förväntad skörd i ton/ha, NOLLRUTA = Kväveupptag i nollrutan i kg N/ha

Markens kväveleverans bör bestämmas med nollruta, om detta inte görs ska kvävegivan justeras enligt nedanstående tabeller.

1. Stallgödsel kontinuerligt i växtföljden, långsiktig kväveverkan:

- 20 kg N/ha och djurenhet nötkreatur
- 15 kg N/ha och djurenhet svin, fjäderfä

2. Förfrukter

Gröngödsling, klöverrik vall, oljeväxter, ärter: -30 kg N/ha
 Sockerbetor och bönor: -20 kg N/ha

3. Vid annan jordart än lättlera kan kväverekommendationen ovan ändras enligt följande:

Jordar med lerhalt	<15 % lera	-10 kg N/ha
Lättleror	15 – 25 % lera	+/- 0 kg N/ha
Mellanleror	25 – 40 % lera	+10 kg N/ha
Styva leror	40 – 60 % lera	+20 kg N/ha

ORGANISK GÖDSEL

Kvävemängden från organisk gödsel som t.ex. stallgödsel och certifierat biogödsel beräknas normalt utifrån ammoniumkväveinnehållet i gödseln. Ammoniumkvävet i flytgödsel och urin skall bestämmas genom analys på certifierat laboratorium. Ammoniumkvävet i djupströgödsel och fastgödsel behöver inte analyseras, pga. svårigheter att ta fram representativt prov. För de båda sista stallgödselslagen används tabellvärden.

Flytgödsel från svin beräknas ge 80% utnyttjande av ammoniumkväve.

Fastgödsel från fjäderfä beräknas ge 30% utnyttjande av totalkvävet.

SÄKERT VÄXTSKYDD

För leverans till The Absolut Company förutsätts att gällande regelverk följs, se www.sakertvaxtskydd.se

För bästa resultat rekommenderar vi att man tillsammans med en växtodlingsrådgivare gör upp en strategi för växtskyddsinsatserna.

OGRÄS

Gräsogräs och örtogräs skall bekämpas när det kan göras mest effektivt och med lägsta möjliga dos. Vid milda vintrar ger ogräsbekämpning på våren vanligtvis lägre skörd. Ogräsbekämpning skall ske enligt Jordbruksverkets aktuella "Kemisk ogräsbekämpning", eller likvärdig information. Doserna skall justeras efter växtplatsens förutsättningar och ogräsens art.

SVAMPAR

Sörj för god växtföljd. För att minska sjukdomstrycket och risken för Fusarium, och därmed risken för toxiner, skall marken plöjas vid vete eller majs som förfrukt.

Var uppmärksam, undvik att skapa ett etablerat angrepp, välj tidiga behandlingar. Ta reda på odlad sorts resistensegenskaper, vid oklarhet konsultera din växtodlingsrådgivare eller Växtskyddscentralen, för information. Informationen kan också fås ur Jordbruksverkets aktuella "Bekämpningsrekommendationer".

I dosrekommendationerna nedan så menas med "dos" tillverkarnas högsta etikettdos. Bekämpningströsklar är mer utförligt beskrivna i Jordbruksverkets aktuella "Bekämpningsrekommendationer".

MJÖLDAGG

Bekämpas i utvecklingsstadierna 30 - 59 när bekämpningströsklar uppnåtts, mest aktuellt i mottagliga sorter.

Dos: 1/4 – 1/2 dos vid små angrepp, vid större angrepp behovsanpassas insatsen.

Brun- och gulrost: bekämpas i utvecklingsstadierna 30 - 59 (Gulrost 30 – 59, Brunrost 47 – 59) när rostpustlar uppträder.

Dos: 1/4 – 1/2 dos vid små angrepp, vid större angrepp skall insatsen vara behovsanpassad.

SVARTPRICKSJUKA, VETETS BLADFLÄCKSJUKA OCH BRUNFLÄCKSJUKA

I mottagliga sorter och på lokaler med högt tryck av svamp bör en delad strategi användas, först i DC 37 och sedan i DC 59. Vid måttligt tryck och toleranta sorter kan en engångsbehandling i DC 45 – 51 vara tillräckligt. Kombination av triazoler och SDHI produkter är att föredra. För att undvika resistens ska man byta triazoler mellan behandlingarna, använd aldrig en triazol mer än en gång. Alla moderna SDHI produkter är blandade med Proline, kör därför inte ren Proline i samma bekämpningsstrategi som SDHI produkter.

Dos: vid dubbelbehandling 1/2- 3/4 dos SDHI vid DC 37-39, följ upp med 1/4 - 1/2 triazol vid DC 59. (observera produktspecifika skyddsavstånd). Engångsbehandling 3/4- 1/1 SDHI används vid DC 55.

Stråknäckare: bekämpas i utvecklingsstadierna 30 – 32 i sorter med svagare strå och vid ett konstaterat angrepp, dvs. stråknäckarindex > 20.

Dos: 2/3 – 1/1 dos, den högre dosen i sorter med dålig stråstyrka.

Axfusarios: Bekämpning aktuell endast om det är varmt och fuktigt vid blomningen i mottagliga sorter, där förfrukten är vete och det är mycket skörderester i markytan. Behandling ska ske i utvecklingsstadierna 63-65, dvs full blom. Behandling före eller

efter har ringa effekt. Mer information finns i skriften "Nationella branschriktlinjer för att undvika Fusariumtoxiner i spannmål".

Dos: följ "Nationella branschriktlinjer för att undvika Fusariumtoxiner i spannmål".

SKÖRD

Skörda vid så optimala betingelser som möjligt för att få en sund och frisk vara. Undvik liggsädesfläckar där kärninlagring störts och stärkelsehalt, falltal och hygien är sämre.

TORKNING

Torka ner till max 14,0 % vattenhalt omedelbart efter skörd, (rekommendation inom 24 timmar). I annat fall kylning i väntan på torkning.

The Absolut Company
Pernod Ricard